

Datum

8 november 2024

Onderwerp

VNG-reactie op moties tweeminutendebat Financiën decentrale overheden 6 november

Geachte woordvoerders gemeentefinanciën,

Afgelopen woensdag zijn er moties ingediend over de financiële situatie in gemeenten. We geven graag een reactie op de ingediende moties en het oordeel van minister op enkelen. Gemeenten kunnen niet veel langer wachten op maatregelen om het ravijnjaar te voorkomen, daarom hopen we dat u deze toelichting meeneemt bij het oordeel van uw fractie over de moties.

Moties Flach, Flach/Chakor en Van Nispen (nr. 10, 11 en 17)

De minister heeft deze moties ontraden, maar gemeenten willen deze juist aanraden. Het antwoord van de minister leunt sterk op het idee dat er maar één logische manier is om de normeringssystematiek vorm te geven. Wij wijzen er graag op dat op alle elementen van deze systematiek keuzes mogelijk zijn: op de berekeningswijze, over de grondslag (Rijksbegroting of BBP), over het wel of niet laten aansluiten op de werkelijke kostenontwikkeling en ook op de manier waarop met ramingen en realisatie wordt omgegaan. Wat er in de moties wordt gevraagd lijkt ons de noodzakelijke informatie op te leveren om dat soort keuzes als Kamer bewust en geïnformeerd te kunnen maken.

In 2021 is de keuze om op een bepaalde systematiek over te stappen eenzijdig gekozen. Daarom is deze exercitie nu nog steeds hard nodig.

Motie Chakor/Van Nispen (nr. 12)

De gemeentebegrotingen kunnen veel aan deze motie hebben. Het gaat over het berekenen van het accres. Er is in 2021 eenzijdig door het kabinet gekozen voor deze berekeningsmethode zonder goed naar de consequenties daarvan te kijken. Inmiddels is duidelijk dat het afstappen van de tot dan toe gebruikelijke berekeningssystematiek het ravijn ieder jaar verder verdiept.

Motie Chakor/Flach (nr. 14)

Er valt wat te zeggen voor een instrument waarmee een beter beeld ontstaat over het voorzieningenniveau in gemeenten. Het rapport '[Gemeenten in de Knel](#)' (2021) zegt daar al iets over, maar dat kan verdere verdieping gebruiken. Deze motie zou hier een eerste stap in kunnen zijn.

Motie Rooderkerk/Sneller (nr. 15)

Wat ons betreft is de strekking van deze motie precies het doel van het overleg dat gemeenten nu met het rijk voeren. Aannemen van deze motie zou voor gemeenten (en provincies) een enorme steun in de rug zijn. We realiseren ons daarbij heel goed dat het in kaart brengen niets zegt over de keuzes die daarna moeten worden gemaakt. Maar dat kan dan wel beter geïnformeerd gebeuren.

Motie Rooderkerk/Sneller (nr. 16)

Het oordeel van de minister is geen verrassing. De VNG staat altijd open voor een gesprek over verruiming van het lokale belastinggebied. We zien liever een verruiming dan een beperking, bijvoorbeeld door het maximeren van de OZB. Tegelijk onderschrijven we ook het advies van de ROB: breng eerst de financiële verhoudingen op orde voordat zo'n stelselwijziging kan worden doorgevoerd. Het standpunt van het kabinet onderstreept nog eens de noodzaak van actie voor het ravijnjaar: gemeenten hebben geen mogelijkheden om dat (volledig) zelf op te vangen.

Motie Van Nispen/Chakor (nr. 18)

Van Nispen en Chakor vragen om de voorziene onderuitputting van 2026 in te zetten om het ravijnjaar te dempen. Dit zou uiteraard zeer welkom zijn. We begrijpen dat dit nu niet per motie te regelen is, maar het signaal is zeer welkom. Het overleg met het rijk loopt en er is besluitvorming voorzien bij de Voorjaarsnota, maar hoe eerder er duidelijkheid komt, hoe beter dat is.

Tot slot zijn wij ook erg benieuwd naar het antwoord op de vraag die Chakor heeft gesteld over de motie-Bromet/Mohandis ([36200-VII-30](#)). De minister heeft in haar termijn woensdag helaas niet aangegeven hoe het met de uitvoering van deze motie staat.